

Decernik

Leto III. (X.), štev. 32

Maribor, petek 8. februarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razna nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.400

Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš. po tarifi

Oglaš. sprejema tudi oglaš. oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Reparacije

Minister za narodno zdravstvo, dr. Uroš Krulj je izdal, kakor smo že poročali, vsem velikim županom strog nalog, da morajo oblastni komisariji vse one uradnike in nameščence, ki so imeli polno kvalifikacijo, a so bili pri prevzemu bolnic, kopališč in zdravilišč iz strankarskih razlogov odpustiti, ali predčasno vpokojiti, takoj zopet postaviti na njihova prejšnja mesta, njihove naslednike pa odpustiti ali zaposliti tam, kjer so bili poprej. Minister je načrtal obenem, da bo strogo pazil, da se ta njegov ukaz tudi izvrši.

Odlok ministra dr. Krulja pomeni vsekakor reparacijo številnih krivic, ki so jih zagrešili partizanski teroristi SLS tudi v obeh naših slovenskih oblastih. Cela vrsta odlično kvalificiranih uradnikov je dobila plave pole, drugi zopet so bili predlagani državi v penzioniranje z medlo nado, da bodo morda kasneje nastavljeni bodisi definitivno ali honorarno. Pristaši stranke, ki je vedrila in oblačila v slovenskih oblastnih odborih, pa so bili seveda takoj gladko prevzeti. Oba slovenska oblastna odbora sta utemeljevala svoje postopanje z razlogi štednje, videli smo pa, da so bili na mesta odpuščenih oz. neprevzetih nameščencev in uradnikov vendarle postavljeni drugi, seveda pristaši gospodujoče strankarske klike. Zdravniki v naših bolnicah, ki v večini niso pripadniki bivše SLS, so še do danes v negotovosti. Vprašanje njihovega sprejema v oblastno službo namreč še vedno ni bilo rešeno, dasi bi bilo to v imenitnem interesu naših zdravstvenih zavodov. Predčasno odpustitev ali odpustitev v pokojni so bili mnogi starejši in izkušeni strokovnjaki, sprejemali pa so se neizkušeni mladenci, ki so napravili težke pogrške škodo prebivalstva, kakor n. pr. v povodnem preskrbi semenskega žita v Prekmurju. Zgodilo se je, da so bili n. pr. kot referenti za kmetijsko-nadaljevalno šolo nameščeni duhovniki, ki bi bili v dušnem pastirstvu na deželi ali drugje pač mnogo bolj potrebni. Odpustitev je bil odlično kvalificiran napreden srečni ekonom sprejet pa drugi, ki je znal skriviti hrbet.

Jasno je, da so takšne razmere veliko bolj zastupilevala ozračje in da je bil občutek krivice pri prizadetih vedno težji. Zato je — kakor smo sicer slejkoprej zagovarjali — polne ljudske samouprave — le tolopo poždraviti, da se je s kraljevim ukazom začelo takšna partizanska samouprava ukinila in postavila pod nadzorstvo državne uprave. Tembolj je pozdraviti naredbo ministra Krulja, ki garantira reparacijo storjenih krivic. Prepričani smo, da bo g. minister tudi res strogo kontroliral, kako bodo oblastni komisariji njegovo naredbo izvajali, zlasti se, ker vemo, kako tesno politično prijateljstvo obstoja med oblastnim komisarijem in velikim žu-

Konec papeževega ujetništva

SPRAVA MED VATIKANOM IN KVIRINALOM. — V NEDELJO BO SVEČANO PODPISANA POGODBA. — KRALJ IN PAPEŽ ODPOTUJETA V TOREK SKUPNO V MILAN. — MEDSEBOJNI OBISK KRALJA IN PAPEŽA.

RIM, 8. februarja. V nedeljo bo na svečan način podpisana pogodba o sporazumu med Vatikanom in Kvirinalom. Za italijansko vladno bo podpisal pogodbo Mussolini, za Vatikan pa kardinal Gaspari. Podpis bo razglasil papež dne 12. februarja v baziliki sv. Petra, kjer se bo vršila obenem zahtevalna služba božja ob udeležbi najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov. Istega dne se bo vršil svečan sprejem v slavnostnih dvoranah palače kneza Colonne, prvi po izbruhu konflikta med Vatikanom in Italijo.

Besedilo pogodbe bo istočasno ob-

javljeno v vatikanskem in kvirinalskem uradnem listu.

Obnova prijateljstva med Vatikanom in Italijo se bo manifestirala z medsebojnim obiskom papeža in kralja. Italijanski kralj bo 12. t. m. posepil papeža v Vatikanu, papež pa bo dva dni pozneje — prvič po 70. letih — zapustil vatikanske prostore in stopil na italijansko ozemlje, da vrne obisk italijanskemu kralju.

V posebnem vlaku se bosta nato papež in kralj odpeljala v Milan, kjer bosta prisostvovala posvečenju novega semenišča v Sengoni.

Mešetarstvo patra Hlinke s poslanskimi mandati

SENZACIJONALNA RAZKRITJA O POLITIČNIH KUPCIJAH VODJE SLOVAŠKE KLERIKALNE STRANKE S POSLANSKIMI MANDATI.

BRATISLAVA, 8. februarja. Poslanec Hlinkove slovaške ljudske stranke, dr. Juriga, je objavil v tujakšnih listih senzacionalna razkritja o političnih kupcijah šefa slovaške klerikalne stranke, patra Hlinke. Juriga naglašja, da je prejel mal pater Hlinka za posamezne poslanske mandate svoje stranke velikanske vsote. Pri tem mu je bilo všeeno, kdo je prišel imenom klerikalne stranke v parlament, samo da je plačal. Tako je dobil od poslanca dr. Boldiaka pol milijona čeških kron, da mu je zagotovil mandat

na svoji kandidadni listi. Tudi razni madžarski kredentisti so se radi zatekali pod njegovo okrilje, kar dokazuje zlasti volunhunska afera poslanca Tuke. Hlinka je dalje za 200.000 Kč preskrbel poslanski mandat tudi bivšemu madžarskemu velikemu županu, dr. Bell. Dr. Juriga naglašja končno, da mu je znana še cela vrsta takih primerov. V vsej češki javnosti so vzbudila njegova razkritja velikansko senzacijo in silno ogorčenje nad kravlji kupčijami voditelja slovaških klerikalcev.

Pouk u tujih jezikih na osnovnih šolah

BEOGRAD, 8. februarja. Prosvetni minister dr. Boža Maksimović je izdal vsem prosvetnim oddelkom naredbo, v kateri ugotavlja, da za osnovne šole ni nikjer predviden obvezen pouk tujih jezikov. Dogaja pa se, da se obračajo učitelji s prošnjami na ministrstvo za dovoljenje prirejanja tečajev v šolah in dajanje privatnih ur. Glede na to odreja minister, da smejo prosvetni oddelki odobriti pouk tujih jezikov samo za one otroke, kojih starši to zahtevajo. Pouk pa ne sme biti obvezen. Učitelji ne smejo dajati privatnih ur niti v šoli niti izven nje učencem onih zavodov, kjer so nastavljeni kot učitelji. Tudi žene učiteljev ne smejo dajati privatnega pouka učencem zavodov, na katerih je mož nastavljen. Končno zabranjuje ministrska naredba vse zbirke po šolah.

Podaljšanje stanovanjske zaštite najemnikov na češkem

PRAGA, 8. februarja. Vlada pripravlja za pomladansko zasedanje parlamenta nov stanovanjski zakon, s katerim bo podaljšana stanovanjska

panom, v čegar objektivnost sicer nikako ne dvomimo. Naj se stori vse, da se bo povrnilo zaupanje v pravičnost in objektivnost naših visokih odločilnih mestih!

zaščita najemnikov do 1. 1937. Vladni predlog predvideva celo znatno povečanje dosedanje stanovanjske zaštite in bo še bolj omejil razpolagatelj s stanovanji hišnih posestnikov. Obenem bo urejeno podpiranje stanovanjske akcije ter bodo povečane davčine v stanovanjske svrhe. Zakon bo dovolil regulacijo najemnin, vendar bodo ostale cene stanovanj maksimirane. Od vsakega povišanja se bode stekal gotov procent v občinski oziroma državni gradbeni fond.

Pred justifikacijo Prpiča Malega in njegovih pajdašev

ZAGREB, 8. februarja. Danes je prišel akt s končno rešitvijo usode na smrt obsojenih 7 članov razbojniške tolpe Prpiča »Malega«, zadnjih ostankov nekdanje glasovite tolpe Jovana Čaruge in Prpiča »Velikega«. Smrtna obsodba je potrjena: za Pavla Prpiča »Malega«, Nikolo Budarića, Mijo Vrbanca in Krmpotića, Franjo Smojver je pomiloščen na 15, Krkić na 20 let, Nikoli Budaku je znižana kazen od 15 do 10, Prpiču Cigi pa od 5 na 4 leta. Rabelj Hardt v Sarajevu je bil že pozvan v Zagreb, da izvrši smrtno obsodbo. Krmpotićeva mati se je odpeljala v Beograd, da zaprosi kraljico za posredovanje za pomilostitev svojega sina.

MADRID, 8. februarja. Bivšega ministrskega predsednika in vodjo upornikov, Sánchez Guero, so danes izročili v vojaške zapore in pride radi veleizdaje pred izredno vojaško sodišče.

Berlinski radijski slepar in naša carinar-nica.

Pred meseci je »Jutra« poročalo, kako so številni naši ljudje naselili inšeratom berlinske radijske tvrdke Gröb-Rotlofi, ki je ponujala svoje aparate pod pretvezo, da se hoče pri nas vpeljati, že proti vpošiljavi režijskih stroškov po 200 Din. Cela vrsta ljudi je pošiljala v Berlin po 200 Din, toda zamaž je pričakovala obljubljenega aparata. Da je šla goljufiva reklama tembolj v klasje, je tvrdka Gröb-Rotlofi končno poslala nekaj aparatov, kar je zvalilo nove lahkoverneže, ki so pošiljali po 200 Din v Berlin. Končno so se vendar začela oblastva zanimala za sleparijo in berlinsko sodišče je lastnika tvrdke prišlo. Tvrdka bi se očividno sedaj rada izmazala iz neprijetne situacije in dokazala sodišču, da je škodo poravnala ter je poslala te dni okrog 200 radijskih aparatov v Jugoslavijo, ki leže na mariborski carinski pošti. Toda tudi tukaj gre zopet le za sleparijo, ker so v skatljah le majhni detektorji, ki jih oškodovanci n. pr. v mariborski oblasti sploh ne morejo rabiti, ker ni tukaj oddajne postaje. Naslovijenci pa so po večini najrevnejši ljudje, ki so si poslani denarje naravnost od ust odtrgali. Priporočamo našim oblastvom, da se za najnovejši trik berlinske tvrdke zanimajo, in preiščejo pošiljatelj na mariborski carinski pošti, posebno pa, da se zanimata za zadevo najbližji nemški konzulat in pa naše poslanstvo v Berlinu.

Prve uspešne odredbe proti šundu. Že nekaj mesecev sem se bavilo razna kulturna in dobrodelna društva z vprašanjem borbe proti slabim in zaničnim literaturam, ki jo je razširil Zagreb med mlado in staro v našem mesnem in podeželskem narodu. Vsa ta razglabljanja so ostala v glavnem seveda le akademskega značaja. Rodila so pa vendar to dobro posledico, da se pričenjajo zanimati za stvar tudi on krogi, ki edini morejo storiti kaj uspešnega proti razširjanju šunda — to so naša oblastva. Hvalevredno inicijativo je prevzel pri nas policijski komisariat, ki je zahteval od vseh tobakarn in prodajalcev novin sezname onih listov, revij in vse literature, ki jih prodajajo. V odgovoru na te sezname je policija zabranila prodajanje vsega, kar se more istovetiti s šundom. Komisariat se je postavil namreč na stališče, da ti slabi romani, ki izhajajo v zvezkih ne spadajo pod pojmi perijodičnega tiska, ki se sme kolportirati. Ti zvezki so knjige, ki jih sme prodajati le knjižničar. Ki ima za to potrebno obrtno dovoljenje. Dokler se prodajalec časopisov, tobaka itd. ne izkaže z obrtno koncesijo, nima pravice do prodaje teh v snopiščih izhajajočih knjig. V sporazumu z obrtno oblastjo je zapretila policija vsem prodajalcem te literature z odvzetjem dovoljenja prodajanja tudi ostalih produktov tiska, ako takoj ne odpovedo vseh teh romanov. Upamo, da bo ta korak policije nekaj zalegel; istočasno pa pričakujemo, da bodo trgovci, ki imajo odslej edini pravico razpečevati to zaničnost, prostovoljno odklonili te vrste zaslužek.

Težka nezgoda železnice. 46letni železničar Simon Jančar je v službi na stopnišču padel tako nesrečno, da si je zlomil dveje levih reber. Na glavni kolodvor je dospel rešilni oddel, ki je ponesrečenca odpeljal v bolnico.

V špekamro. sta romani Alojzija R. in Julijana G. radi prepovedanega povratka oziroma tajne prostitucije. Med prijavami so štirje slučajni prepoznega zapiranja trafik. —

Važna vprašanja pred občinskim svetom

PREDLOG ZA PRISILNO PRIKLJUČITEV KRČEVINE MARIBORSKI OBČINI. — MARIBORSKE KOPALIŠKE ZA DEVE. — KOLEKTIVNA POGODBA MESTNIH DELAVCEV.

Maribor, 8. febr.

Sinoči se je vršilo nadaljevanje dne 31. januarja prekinjene prve redne seje od velikega župana imenovane nove občinske uprave v Mariboru. Tudi ta seja ni bila javna.

Župan dr. Juvan je uvodoma sporočil, da je mesto dr. Leskovarja, ki ni sprejel imenovanja, imenovan v občinsko upravo železniški uradnik Ivan Wurziuger, v mestni svet pa dr. Veble.

Finančni minister je izdal poseben nalog za sestavo novega mestnega proračuna, ki vrh tega ne bo smel prekoračiti lanskega.

Prisilna priključitev Krčevine.

Za prvi (pravni in personalni) odsek je poročal obč. svet, dr. Veble in je bil izvršen zlasti važen sklep glede vprašanja priključitve Krčevine mariborski mestni občini. Ker občina Krčevina nikakor neče privoliti v inkorporacijo, se bo naprosilo velikega župana, da Krčevino prisilnim potom priključi mestni občini.

Dijaškemu domu v Mariboru je bila dosedanja pogodba podaljšana za nadaljnjih 10 let. Za enako dobo je bila hiša Friedlove ustanove izročena Marijanišću, ki bo moralo stalno skrbeti za 6 revnih in onemoglih sluškinj.

Zgradnja modernega kopališča.

Za četrti (finančni) odsek je poročal podžupan dr. Lipold. Razpravljalo se je posebno obširno zlasti o kopališču, ki ga namerava zgraditi v Mariboru Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Odobren je bil sporazum, dosežen že na anketi dne 31. januarja na mestnem magistratu, po katerem bo zgradil Okrožni urad za zavarovanje delavcev na vogalu Franciskanske in Marijane ulice modernostavbo, v kateri bo nameščeno fizikalno

kopališče za člane Okrožnega urada, ter veliko, moderno, javno čistilno kopališče. Poleg tega bosta imela v tem poslopiju svoje uradne prostore mariborska ekspozitura Okrožnega urada ter Borza dela. Javno čistilno kopališče bo upravljala poseben odbor, v katerega imenuje občinski svet polovico članov in sicer 4 občinske svetnike, mestnega fizika in šefa gradbenega urada.

Kar se tiče kopališča na Felberjevem otoku, pa je dobil gradbeni urad naročilo, da naj do prihodnje seje občinskega sveta izdela končni načrt na podlagi nagrajenih osnutkov, da se morejo oddati dela že v najkrajšem času in da bo moglo kopališče obratovati že v letošnji kopalni sezoni.

Tobakarna v novo zgrajeni čakalnici avtobusnega podjetja na Glavnem trgu pri državnem mostu je bila oddana ge. Mariji Slanič.

Na mestnih avtobusih bodo uvedene reklame, kakor je to običajno tudi v drugih mestih, in sicer na zunanji strani ter na stropu v notranjosti. Izvedba te reklame je bila poverjena najboljšemu ponudniku, tvrdki Diareklama v Mariboru.

Narodnemu gledališču že izplačana podpora v znesku 30.000 Din je bila naknadno odobrena iz lanskega proračuna pa je bila odobrena Akad. podpornemu društvu v Ljubljani podpora v znesku Din 1.000.

Kolektivna pogodba.

Po referatu podžupana dr. Lipolda so bile na sinočnji seji občinskega sveta sprejete tudi določbe za kolektivno ureditev razmerja med mestno občino in njenim delavstvom. Ta splošna določila stopijo v veljavo s 1. marcem 1929, v kolikor se tičejo občinskih financ, pa obenem z novim proračunom.

zasvirali milotožno pogrebno »Miri-daj« (== Moji materi). Med neverjetno gnečo so se nosači krste z duhovnikom jedva prerili do groba. Ko so krsto spuščili v naročje matere zemlje, so cigani zasvirali ganljivo žalostinko »Čori čave« (Blaženi pokojniki) in več drugih komadov. Prsti, drgetajoči od mraza so trepetali na strunah violin in pošiljali svoji duhovnici zadnji pozdrav v okrilje pramaterne Zemlje.

Naše razvajeno občinstvo, ki je v tako ogromnem številu navalilo kljub mrazu na mestno pokopališče, seveda nikakor ni bilo zadovoljno in se je čutilo v pogledu umetniškega užitka silno prikrajšano. Sicer pa je slabo oblečene in prezeble cigane kar treslo in pri najboljši volji niso mogli igrati več komadov.

Se enkrat so ob presunljivem joku zaplakale strune trepetajočih violin in bel krsta s 6 venci je zdrknila tje, kjer ni razlike med ciganom in meščanom.

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes, v petek, 8. februarja ob 8. zvečer, predavanje inž. W. Urbaneka: Z motorno ladjo na Kitajsko in Japonsko. Več kot sto skioptičnih slik. Japonska godba. V ponedeljek 11. febr. radi pusta odpade predavanje. V petek 15. febr.: inž. Vereščak iz Beograda o sedanjem stanju gospodarstva v Rusiji.

Iz trgovinskega in združnega registra.

Na novo se je vpisala firma Oblastna hranilnica mariborske oblasti; v likvidacijo so prešle firme Akumulator, družba z o. z.; Farič, strojno ključavničarsko podjetje, družba z o. z., obe v Mariboru in firma Termotehnički zavodi d. d. v Račju pri Mariboru. Izbrisala se je firma Jadransko-Podunavska banka, filijala Maribor. — Na novo se je vpisala združna štajerska sadjarska zadruga v Mariboru, r. z. z o. z. in Živinorejska zadruga v Slovenjgradcu r. z. z o. z.; izbrisala se je Posojilnica v Marenbergu, r. z. z o. z. v likvidaciji.

Aero klub

»Naša krila« v Mariboru bo imel v nedeljo 3. marca svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Čas in kraj se objavi kasneje. —

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborske stanovanjske odpovedi.

V Mariboru je gibanje stanovanjskih najemnikov kot sploh gibanje delavstva, ki je najbolj prizadeto s stanovanjsko zasedenostjo, znatno močnejše kot v drugih mestih Slovenije. Radi tega so tudi hišni posestniki s svojimi odpovedmi bolj rezervirani. Vseeno pa je lansko leto številno sodnih odpovedi od 279 v letu 1927 poskočilo na 804. Letos pa je vloženih doslej pri okrajnem sodišču v Mariboru 45 stanovanjskih odpovedi. Seveda je pričakovati v bližnjih dneh tudi v Mariboru porast odpovedi in se že tudi mestna občina resno peča z vprašanjem zidanja novih zasilnih stanovanj. V to svrhu je v načrtu novega mestnega proračuna milijon dinarjev.

Mraz na mraz.

Je vse zastoj. Se moramo lepo vdati. Dasiravno ni premoga in skoro ne moreš dobiti »žagmuštra«, da bi ti narezal drv — mraz noče popustiti. Bo menda res obveljal pogovor: kaplja če od sveče prej nego od strehe teče, luča zima še nori kakih sedemdvajset dni... Včeraj dopoldne se je že zablesketalo nekaj snežink v zraku, popoldne pa se je zjasnilo in kakor na komando je zabrilo okoli nšes, ko so drli ljudje k pogrebu ciganke Cecilije na Pobrežje. Zvečer so se pojavile na šipah ponovno ledene rožice. Davi ob sedmih smo zabeležili vnovič 22 stopinj pod ničlo, medtem ko je bilo včeraj še minus 6,5 in predvčerajšnjim samo minus 4. Zjutraj se je valila po nekaterih ulicah tudi prav čudovita megla prav po ljubljanskem vzorcu, medtem ko so bile druge ulice docela brez nje. Letošnja zima pa res nori... —

S srednjih šol.

Kakor znano, so bile na naših srednjih šolah nedavno odpuščene nekatere učne moči, ki niso imele predpisane kvalifikacije. Mesto njih so nameščeni sedaj na mariborski realki g. A. Kocijančič in g. dr. Vladimir Kralj in na celjski gimnaziji g. Ivan Sajevic.

Proglasitev za mrtvega.

Celjsko okrožno sodišče je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega Jožefa Kopušar, rojen 13. marca 1870 na Ljubnem, posestnik na Ljubnem, ki je odšel l. 1901. v Ameriko, od koder se ni več vrnil niti ne oglasil.

Poziv lišnim posestnikom.

Po novem zakonu o neposrednih davkih se mora vršiti vsako leto popis davčnih zavezancev. Zato poziva mestni magistrat mariborski vse posestnike oziroma upravitelje hiš na ozemlju mestne občine mariborske, da točno popišejo na podlagi teh posebnih popisnih pol, ki jih prejmejo od mestnega magistrata, v svojih hišah vse stranke, to je najemnike in podnajemnike po stanju z dne 31. januarja. Popisne pole, ki so opremljene z navodilom, kako se izpolnijo, se morajo oddati najkasneje do včetrškega 12. februarja od 8.—12. ure na mestnem magistratu, mestna posvetovalnica.

Delo dobi

takoj pod zelo ugodnimi pogoji več delavcev v tovarni makaranov v Zagrebu. Interesenti naj se nemudoma javijo pri mariborski Borzi dela. —

Stanje blagajnika Vladimira Premroua.

Stanje glavnega blagajnika na glavnem kolodvoru v Mariboru, g. Vladimira Premroua, ki leži v splošni oblastni hollni, je neizpremenjeno kritično. Bolnik je sicer še vedno pri življenju, vendar je stalno v nezavesti. Radi krepkega in zdravega srca se more sicer katastrofa zavleči, vendar pa je neizogibna, ker so prestreljeni možgani.

Neugnani agentje

bogve kakih firm so se zopet pojavili te dni po mariborski oblasti in nadlegujejo naše neuko ljudstvo z nekimi križci, svetinjami in svetimi podobami, s katerimi so zvezani veliki odpustki, ki bi jih bil marsikdo rad deležen. Da ni pri vsej stvari drugega kot sleparija, pričajo mnoge prijave na policijskem komisarijatu. — Druga branža neklih agentov prodaja zdravilne prstane z radijem, ki ti takoj odpravijo vsako revmo, če si natakneš tak obroček za 150 Din... Oblastva bodo storila vse potrebne korake, da preprečijo sleparenje ljudstva, ki naj kupuje svoje potrebščine raje pri naših solidnih trgovcih, nad katerimi bdi vedno to ali ono oblastvo!

Občni zbor pedagoške centrale v Mariboru

se bo vršil v nedeljo, dne 10. februarja na deški meščanski šoli v Mariboru. Začetek ob 10.30. Spored: Poročila funkcionarjev, volitev in slučajnosti. Vabljeni je vse članstvo, oddaljena učiteljska društva pa bi naj bila zastopana vsaj z delegati.

Eno noč v Parizu

bomo veseljačili v soboto na Sokolovi maškeradi. Pravi pravcati »Moulin rouge« že stoji v Narodnem domu in vabi pod svoj gostoljubni krov z ogromnimi vetrnicami vse ponočne metuljčke in one, ki bi si radi njihovo frfotanje od blizu ogledali. Vsakdo bo presenečen, ko bo zažarela v stoterih žarnicah razkošna plesna dvorana, mondeni modro-oranžni bar, intima dunajska kavarna. V zapeljivem ritmu dveh godb bo zanjala pisana množica. Že od včeraj zjutraj razširjajo nove peči prijetno toploto po stopniščih in vseh štirih dvorinah. Kdo bi zamudil tajne čare pariškega ponočnega življenja? Jutri zvečer vsi na svidenje v Rdečem mlinu!

Velika kavarna

Sobota 9

UMETNIŠKA REDUTA

Sobota 9

Velika kavarna

Cercie français.

Ker je gospod profesor Marc Vey nemadoma obel, se mora francosko predavanje, ki je bilo napovedano za soboto, dne 9. tm., odgoditi na poznejši datum.

Lovsko društvo v Slov. Bistrici

priredi v soboto, dne 9. febr. ob 20. v dvorani okrajne hranilnice svoj prvi lovski ples. Pravi lovci namreč posedujejo poleg kozuhovine mnogo lepih lovskih trofej in imajo potemtakem tudi možnost, da svojo prireditev bogato in spretno okrase. Oder kakor tudi paviljoni bodo spremenjeni v veliko bogato lovišče. Kdor se boče res posebno prijetno in nepriljubno zabavati, naj poseti ta prvi lovski ples. Mladina se že pridno uri v plesu in tako bo gotovo prišel vsak plesalec, četudi »Šircenjager« na svoj račun. Ker je prihodnji dan nedelja, je to kaj prikladno za posetnike z dežele.

Pravilica iz Orienta.

Nič niso pravljice iz »Tisoč in ene noči« v primeri z resnično Tisoč in drugo nočjo, ki jo pripravlja ISSK Maribor v vseh prostorih »Uniona« na pustni torek. Pravljicni Orient bo v vsem sijaju in razkošju razgalil svoje čare obiskovalcem. Indija, Egipt, Kitajska, Perzija, Turčija in druge dežele bodo zastopane ne le po značilnostih arhitekture, temveč tudi po nošah in običajih. Posebno obeležje pa bodo dale prireditvi pravljicne osebnosti iz solčnih vzhodnih dežel. 93

Rapidova reduta.

Jutri, na pustno soboto, priredi »Rapid« ob 20. uri v Unionski dvorani svojo veliko reduto z naslovom: V kraljestvu Saturna ali ena noč onstran sveta. Vstopnice v predprodaji pri Höferju Din 20, pri večerni blagajni Din 25. Kontrola mask, obleka poljubna. 275

Udruženje mariborskih učiteljsknic priredi v nedeljo 10. tm. na drž. ženskem učiteljskem akademijo. K obilni udeležbi vabi odbor. 260

Mala miss Maribor.

Ob priliki rajanja malčkov, ki je priredi ISSK Maribor 11. tm. ob 15. v Unionu, bo izvoljena tudi mala miss Maribor, kar bo brez dvoma ena izmed najprivlačnejših točk mladinskega popoldneva. Prireditelj je naprosil razsodišče, ki ga tvorijo gg. prof. Prezelj, prof. Cotič, prof. Ravnikar, urednik Brozovič in urednik Kasper. Interesente opozarjamo, da bo izvoljena miss fotografirana, njena slika pa objavljena v vseh domačih ilustriranih časopisih. Pripominjamo tudi, da prireditelj ni namenjena samo kostimirani deci in deci, ki sodeluje pri programu, temveč vsem, ki žele med najmlajšimi prisrčnega razvedrila in zabave.

Umetniška reduta

na pustno soboto v Veliki kavarni. Krasna dekoracija. Velika umetniška prese-
nečenja. 276

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 8. februarja. Zaprt.

Sobota, 9. februarja ob 20. uri »Lumpacij-vagabund« ab. B. Kuponi.

Nedelja, 10. februarja ob 15. uri »Na cesarično povelje«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Lumpacij-vagabund«. Kuponi. Znižane cene.

Plesni večer Erne Kovačeve v marib. gledališču se bo vršil koncem prihodnjega tedna, na kar že danes opozarjamo.

Dostojanstvo strun...

Pogreb ciganske citrašice. — Ogromen naval občinstva. — Zastopstvo ciganov od blizu in daleč. — Ciganske nagrobnice.

Maribor, 8. februarja 1929.

Te dni je zaključila v našem mestu svoje bohemske citraško življenje znana čistokrvna ciganka Cecilija Garčnerjeva. Ker cigani mnogo drže na mrtvaški kult, smo opozorili javnost na ta pogreb, na katerega je bil prijavljen prihod zastopnikov ciganske rase tudi iz inozemstva. Celo uro pred pogrebom se je vila neverjetno dolga procesija rado-vednih pogrebcev in mestni avtobusi so morali svoj obrat na pobreški prog počevati na 3 omnibuse. Do ure pogreba se je nagneto na mestno pokopališče najmanj 3000 do 4000 ljudi, ki so deloma drli za krsto, deloma okupirali sveži odprti grob in pokopališčno ograjo.

Na pogreb so dospeli poleg primasa Ivana Pestnerja, ki ima svoj sedež v Gradcu še zastopniki ciganskih ednic iz Požuna (ČSR), Chemnitz (Saksonsko), Černovic, Dunaja, Budimpešte (primas Sandor Erdely), Beograda, Bukarešte, Prekmurja in celo iz — Tolmina. Vseh zastopnikov z ženami in otroci je bilo 56; godcev je bil zbor 8 violinistov in 1 bas.

Po blagoslovljenju trupla, katero je izvršil kaplan magdalenske fare, so dvignili priprosto belo krsto in cigani so

Bandit vseh banditov pod ključem

KOD VSE ŽIVJO UPOKOJENI ŠEFI ROPARSKIH TOLP. KJE SO ISKALI IN NAŠLI PRVAKA GRŠKIH ROPARJEV STATISA.

Predvčerajšnjim smo poročali med brzojavkami, da so te dni končno zasačili grški orožniki v Albaniji najnevarnejšega roparja in morilca na Balkanu, Lambrosa Statisa. Podrobnosti o njegovem življenju in o zvezah z drugimi podobnimi tipi so tako zanimive, da jih na dolgo in široko opisujejo novine vseh evropskih velemed.

Komaj dobrega pol leta je minulo, odkar je bil grški, bolgarski, rumunski in deloma tudi jugoslovanski tisk dan za dnem poln strahovitih poročil o zločinah Statiseve tolpe v težko dostopnih krajih na meji Grčije in Albanije. Vrhunec tega udejstvovanja Statiseve tolpe je bil pač v tem, da je izropala neki transport grške narodne banke, mu odnesla vseh 15 milijonov zlatih drahem, potolkla celo četo težko oboroženih orožnikov in po dvanajsturnem boju s čuvarki državnega denarja izginila brez sledu, potem ko je bila zažgala šest transportnih avtomobilov, s katerimi so vozili grško zlato. Kljub temu da je grška vlada pričela z vsemi razpoložljivimi orožniki in s pomočjo vojaštva zasledovati drzne roparje, je ostalo docela neznan, kdo in kje je povzročitelj tega redkega napada. Napadalcu so zginili kot kavra. Dobri novosti kriminalnih organov pa so kmalu ugotovili, da je uspelo banditom in njihovem šefu Statisu zapustiti grško ozemlje in se vtihtati preko Bolgarije v Rumunijo. Tamkaj so poiskali starega svojega pajdaša, roparja v pokoji Grka Renzosa in njegovega brata. Brata Renzos sta prebivala v Jassy-u pod napačnim imenom in sta si znala pridobiti v mestu obče spoštovanje. Da bi se torej izognila vsakemu sumu, sta velegledna meščana Renzos najela za Statisa v hiši nekega Cara stanovanje ter prijavila Statisa na policiji pod lepim miroljubnim imenom Fotos Zikou. Grški kriminalni policiji je uspelo po nekem naključju doznati za bivališče Statisevo. Štirje kriminalni uradniki so se nemudoma odpeljali iz Aten v Bukarešto in od tam v spremstvu uradnikov rumunske javne varnosti v Jassy, da čim prej zgrabijo Statisa. Toda v Carjevi hiši so našli v sobi, kjer je stanoval Statiss, samo troje albanskih potnih listov: dva sta se glasila na ime Renzos, tretji potni list pa je bil Statissov. Vsi trije gorski ptiči so izginili brez sledu nekaj ur pred prihodom policije. Grški in rumunski kriminalni organi so brez uspeha zapustili Jassy.

Brata Renzos sta se napotila na pravo odisejajo po Rumuniji in Bolgariji ter se pojavila v Varni ob Črnem morju. Tam so ju pred štirimi meseci zasačili in odposlali s posebnim parnikom v Pirej ter ju izročili grški vladi. Renzos starejši in mlajši ležita danes v verigah v atenskih zaporih, katere straži silno pojačana četa orožnikov. V kratkem prične proti njima proces radi 42 umorov, ki sta jih izvršila na Krfu.

Na noben način pa ni bilo mogoče izvahati sledi za izginulim Statissom. Ker je bila na njegovo glavo razpisana ogromna nagrada, ni dalo miru grškemu kriminalnemu inšpektorju Kutsumarisu dejstvo, da živa Statiss še vedno svobodno zrak. Inšpektor se je udeležil svoječasno prevzema gori omenjene roparske dvojice v Varni in se je takrat prepričal, da mora biti tudi Statiss v Varni. Ponovno je odpotoval v bolgarsko kopališko mesto, kjer se mu je v kratkem času slučajno posrečilo seznaniti se v neki beznici z nekim zaostalim ptičem, pravim članom Statiseve bande. Od le-tega je grški policist izvedel, da Statiss že deli časa ni več na bolgarskem ozemlju, temveč da živi prosto in svobodno življenje v Rumuniji. Potem ko je bil spravljen Kutsumaris tega roparja v grške ječe, se je odpravil na Rumunsko in deli časa vahal po vseh kotlih, kjer je bilo količkaj verjetno, da bi se mogel potikati tudi Statiss. Neverjetni iznajdljivosti in redki premetenosti grškega kriminalnega uradnika je uspelo ugotoviti, da se mudi Statiss v poslednjem času v Albaniji, kjer nedaleč od Valone pase ovce in govedo. Grška vlada je nemudoma javila to dragoceno vest svojemu konzulu v Santi Quaranti. Osebe poslaništva je še isti dan našlo nekega Albanca, ki je izjavil, da ve točno, kje živi Statiss in kaj počne. Toda prebrisani Albanci je zahteval, da se mu takoj izplača celokupna svota, ki je razpisana na Statissovo glavo, ako hočejo Grki, da jim izda bandita. Dva dni se je pogajal grški generalni konzul z Albancem, dokler ni slednji pristal na to, da se zadovolji s polovico cele nagrade, ki se mu ima takoj izplačati. Mož je dobil na roko 400.000 drahem, nakar je odvedel atenske policiste in močen oddelek orožništva v naselbino, kjer so resnično našli in aretovali pastirja — bivšega šefa roparske tolpe Lambrosa Statisa.

Z lasnim življenjem rešil moštvo parnika „Nil“

V skandinavskih vodah je začel obrežni parnik „Nil“ v veliko nevarnost, katere žrtev bi lahko postala celokupna posadka. Toda herojska požrtvovalnost enega izmed mornarjev je za ceno njegovega lastnega življenja rešila gotovo smrti ogroženo moštvo. Ladjo je zajel nepričakovani vihar in jo kljub naporom izvežbanih in požrtvovalnih mornarjev razbil na obrežnih pečinah. Usoda moštva je bila zapечатena. Edina rešitev je bila mogoča, ako brodolomci dospejo do skalnatih otokov, ki so nemo kljubovali strašnem viharju. Mornarja, oče in sin Norberg, sta se ponudila, da pripeljeta ostanke ladje za skalnat otok, ki je v bližini štrlel iz razpenjenih valov, z vrvmi, ki so ostale na krovu. Oče Norberg je skočil v ledeno mrzle valove in odplaval k otoku z vrvmi ter jo pritrčil za pečine. Po vrvi so se na celino rešili tudi ostali mornarji. Kljub napetosti, da bi brahrega mornarja, ki je v vodi popolnoma prezebel, zopet segreli, je oče Norberg umrl v naročju svojega sina. Ostali mornarji, ki so se rešili na zapuščenem otoku, so bili v obupnem položaju. Vihar ni popustil niti za trenutek. Toda mlada Elza Piblowa, ki se je nahajala med ponesrečenci v premrzli in premočeni obleki, je skrbela za razpoloženje. Pri srčno se je smehljala, pela in dražila obupane mornarje, tekala po zamrzlem in zasneženem otoku ter jih ne-

prestano bodrila k porumu. Po 26 urah strašne negotovosti, ko so vsi čutili, da jih obijata smrt, je prišla rešitev. Prepeljali so jih v pristanišče mesteca Versterwick, kjer so jih v bolnici zopet zbudili k življenju. Kapitan potopljene ladje zatrjuje, da jim je tovariš, ki je žrtvoval sebe, rešil življenje. Hrabremu dekletu pa imajo zahvaliti, da je z izredno voljo preprečila posledice obupa, ki je prevzel vse moštvo. Brez nje bi gotovo vsi, izčrpani od naporov in bičani od miraza, podlegli in rešitelji bi našli v snegu samo zmurnjena trupla.

Po 250 letih v domovino

Osemsto švedskih kmetov, ki so naseljeni v južni Rusiji, je zaprosilo švedsko vlado, da jim dovoli povratek v domovino. Predniki južnoruskih Švedov so zapustili obale Skandinavije okrog leta 1670. in se naselili na otoku Dagö. Leta 1781. pa so se morali na ukaz carice Katarine II. preseliti v Ukrajino. Izseljenci so potovali 1200 vrst v spremstvu kozakov in se naselili v pokrajini, ki so jo kasneje zasedli Turki. Leta 1792. je naselbina štela le 200 prebivalcev, kar je razvidno iz beležk švedskega pastirja, ki jih je spremljal. Do leta 1829. je kolonija narasla na 800 duš, ohranila do danes materinsčino, ima švedsko šolo in vrši švedsko bogoslužje. Po 250. letih so kolonisti začeleži, da se jim vendar izpolni stoletni sen, da se jim omogoči povratek v domovino.

Največji spomenik sveta

2400 km dolgi kitajski zid. — Ogromni napori in žrtve nadčloveškega dela.

V romantični deželi daljnega vzhoda, kjer prebiva najstarejši narod sveta, na Kitajskem, ni spomenikov, s kakršnimi se ponajajo prastari narodi. Božji hrami in palače nosijo le nekaj stoletij časovnega bremena. Kar je najstarejše, je Kitajska sama, njena zgodovina in njeni običaji. Duša »Dežele solnce« živi tisočletja nespremenjeno življenje. Zunanost je sicer dovzetna za novotarje, ki pa so le prehodnega značaja.

Najstarejši in najslovičnejši spomenik Kitajske je veliki zid, ki je za zgodovino kitajskega naroda isto, kakor piramide za Egiptčane. Piramide so sicer več tisoč let starejše od kitajskega zidu. Ko ga je leta 240. pred Kristovim rojstvom pričel graditi monarh Hoang-Ti, so bile piramide že tisočletni spomeniki, katerim so prihajali romarji, da se čudijo gigantski tvorevini duha. Toda kitajsko delo je ogromnejše od dela prvih faraonov v Menfisu. Piramide so sicer za oko veličastnejše, ker jih človek lahko objame s pogledom. Njih masa in teža navda gledalca s tajinstvenim spoštovanjem, dočim je veliki kitajski zid delo prostranosti, delo gigantov v horizontalnem smislu, ki ga ni nihče utegnil prečiniti.

Za dograditev zidu so Kitajci porabili nedoumno količino materiala. Mnogo več kot felahi-graditelji piramid. Veliki zid je daljši kakor razdalja Pariz—Madrid. Nekateri opazovalci so izračunali, da so Kitajci zazidali v ogromno barijero, ki bi jih naj ločila od ostalega sveta, toliko materiala, da bi krog sveta lahko zgradili dvojni zid za naše pojme normalne višine. To je delo Hoang Tia, ki je hotel oddeliti svoje dežele od nekitajskega sveta. Tujerodci pa so bili zanj samo Mandžuri in Tatarji, kajti z ostalimi narodi ni imel nikakega stika.

Kljud ogromnemu zidu pa so Mandžuri in Tatarji podarili Kitajsko in se priključili celoti, katere prostranost obsega danes enajst milijonov kvadratnih kilometrov in 500 milijonov prebivalcev.

Danes je kitajski zid brez pomena, ker leži v notranjosti meja žoltega plemena, bil pa je in ostane ogromno delo, ki na svetu nima primere. Razteza se v daljavo 2400 km, čez visoke gore in globoke doline. Delo je bilo tem težavnejše, ker je veliki vladar zahteval od svojih gradbenikov, da obzidajo vso deželo, ne da bi ostal najmanjši del kitajskega sveta izven obrambne črte. Zahteval je tudi, da se njegov načrt izvede v najkrajšem času. Da bi ustregli njegovim željam, so pričeli graditi na raznih mestih in zaposlili na milijone delavcev.

Dogradili so ga v osmih letih. Z velikanjskimi napori in žrtvami brez primere se premagali vse prirodne ovire in tehnične nedostatke takratne dobe. — Zgodovinarji zatrjujejo, da je pri nadčloveških naporih pomrl 400.000 ljudi.

Kitajski zid je grajen v višusaj črti, kakor se zvija simboliziran zmaj v kitajskem grbu. Kitajski zid je torej največji spomenik sveta, ki bo še tisočletja pričal o mogočnosti monarha Hoang Tia in sposobnosti prastarega naroda, ki ga je pokorno gradil.

Praznoverje Amerikancev

Amerikancem se sicer pripisuje največ treznosti, vendar se vdaajo radi praznoverju. Vsak nainavadnejši pojav je pri Amerikancih takoj razlog za razna ugibanja in tajinstvena sklepanja. Ako čajni listi, ki so pri precejanju slučajno prišli v skodelico, ostanejo na površini, pomeni to, da dobi dotičnik denar, ako pa se listi vsedejo na dno skodelice, pomeni, da dobi obisk. Mladim damam prerokujejo tudi prijetnejše zadeve. Kolikor melurčkov se je nabralo ob robu skodelice, toliko poljubov bo dama prejela še istega dne.

Logično.

— No Franček, zakaj sem Ti rekel preje: butica ti mala?

— Zato, gospod učitelj, ker še nisem tako velik kot vi.

Sport

Smuško prvenstvo Evrope.

V Zakopanah so pričele tekme za prvenstvo Evrope. Na 50 km dolgi progi so zmagali Finci. 1. Knouttila 3:50:1, 2. Sikkawen (Finska) 3:56:15, 3. Saarien (Finska) 3:58:03, 4. Bergström (Švedska), Douth (ČSR) 7. Hansson II. Švedska. Od jugoslovanskih smučarjev je prispel na cilj samo Godec (SK Bohinj) v času 4:56:20. Naši smučarji bodo nastopili tudi v tekmi na 18 km, za katero je prijavljenih 136 tekmovalcev, večinoma Fincev, Švedov, Norvežanov, Švicarjev, Čehov, Nemcev in Poljakov.

Prvenstvene tekme v Zagrebu odgodene.

Radi mraza in visokega snega je tudi Zagreb odgodil za teden dni prvenstvene tekme prvorazrednih klubov, ki bi morale pričeti v nedeljo 10. tm.

Fritzi Burger v Zagrebu.

Včeraj je gostovala v Zagrebu dunajski prvakinja v umetnem drsanju gđ. Fritzi Burgerjeva, ki je s svojim nastopom osvojila številno zagrebško publiko. Občinstvo ji je prirejalo ovacije brez konca in kraja.

Najkoristnejši ptič

Med najkoristnejše ptice spada perutanski kormoran, ki živi na južno-ameriških obalah. Karakteristika teh ptičev je, da se družijo v ogromnih jatah, ki štejejo po več milijonov. Žive od morskih rib in gnezdiijo na zapuščenih otokih. Glavno gnezdišče kormoranov je otokje Galapagos, kjer pride na kvadratni meter po troje gnezd. Peruanska vlada je v zaščito obče koristnih ptič ustanovila specialno gvano-direkcijo, ki nadzoruje ogromna gnojlišča na otokju, kjer so naseljeni kormorani. Zlasti bo ta direkcija nad zdravstvenimi prilikami pernatih prebivalcev, kajti meter in pol visoka ženka izleže na leto le dva mladiča. Kolike važnosti so gnojlišča gvana, dokazuje dejstvo, da so v letu 1914 pridobili do 25.000 ton gnojil, danes pa dajejo selišča kormoranov 90.000 ton letno, kar je za peruansko narodno gospodarstvo neprecenljiva dragocenost. Samo država Peru porabi letno 70.000 ton prvovrstnega gnojila, 20.000 pa ga eksportira v sosednje države.

Viitka linija pojema

V največji manchesterski dvorani pravljajo Angleži veliko zimsko prireditve, na kateri bo nastopilo 18 plesalk »girls« kakor jim pravijo v Britaniji. Ker je angleška moda krenila v novo smer in pričela prezirati vitko linijo, bodo angažirane za omenjeni nastop samo oble lepotic. Toda novo stremljenje je naletelo na nepričakovane ovire, kajti 18 oblih lepotic in še plesalk po vrhu ni lahko najti. Radi tega je ravnatelj podjetja poveril zdravnikom nalogo, da zrede do določenega termina 18 deklet, česar so se zdravniki takoj lotili. Določenim plesalkam so predpisali posebno hrano. Zajutrek sestoji iz porcije mastne juhe, petih kuhanih jajc, surovega masla, meda, sira in mleka. Tudi kosilo je obilno, kot približek pa je bodočim krepostnim reprezentantkam oble linije dovoljeno uživanje piva.

Koliko velja bubifrizura

Znano pariško igralko je na sprehođu v Bois de Boulogne povozil avto nekega bogataša. Pri padcu je igralka dobila tudi manjše poškodbe na glavi. V bolnici, kjer je iskala zdravniške pomoči, so ji radi zdravljenja ran porezali in obrili lase. Igralka je bolečine z lahkoto prebolela, ni pa mogla preboleti izgubo frizure. Rane so bile že davno zaceljene, toda lasje so rastle zelo počasi. Tedne in tedne se je zapirala v stanovanje, da bi prikrila nesrečo svojim znancom. Končno se je odločila in zopet stopila na oder, toda z lasuljo, dočim je neprevidnega avtomobilista tožila za povračilo stroškov. Pariško sodišče je razsodilo po daljši razpravi, da je bubifrizura poškodovane igralko vredna 120.000 frankov, ki jih je avtomobilist brez nadaljnega izločal.

Mihael Zovaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

6

— Ime obtoženca? —
 — Roland Kandiano! — je odgovoril veliki inkvizitor.
 Presunljivo se je oglašil dvojen vzkrík in dvoje ženskih je planilo pred Rolandom, ki je bil stopil proti Foskariju z blisketanjem v očeh.

Silvija in Leonora, mati in ljubinka, sta obišli mladega moža, in zganili strastno glavo, češ:

— Poizkusite nama ga iztrgati, če se upate! —

Dož Kandiano je vzkliknil:

— Moj sin! — Moj sin da je zarotnik in izdajalec! —

— Taka je ovadba! —

— Nesramna laž! —

Kandiano si je strgal doževsko krono s čela. Naj postane ta krona železen obroč okrog mojega vratu preden dovolim, da berči pred mojimi očmi zagrabijo mojega nedolžnega sina!

In dož je izdrl svoj težki meč iz nožnice.

Tisti hip je stopil Altieri k Rolandu ter mu šepnil bledega čela in povešenih oči besede: Sovražniki vašega očeta so vprizorili ta dogodek, da bi ga pritirali v obup in ga pogubili. Vdajte se, Roland! Za vaše življenje janičim jaz! — V eni uri bo vse v najlepšem redu!

Te besede so zadale Silvijo in Leonoro, prav tako kakor Rolanda. Altierijev vpliv v Svetu desetorice je bil prav tako znan, kakor njegovo prijateljstvo do doževskega sina. Ženski sta se zganili ter izpustili Rolanda iz svojega objema. Prijel je Altierija za roko.

— Zvesti prijatelj! — Vaša previdnost je rešitev mojega očeta. — Odslej sva prijatelja — na življenje in na smrt! —

In Roland je planil proti dožu Kandianu, baš v trenutku, ko je dvignil meč, da bi pozval tiste svoje goste, ki so se prijateljsko ozirali nanj.

— Oče! — je vzkliknil mladi mož.

Kandiano je prebledel in se obrnil. Zagledal je si-

na, in njegov srd se je izpremenil v obup. Zaihtel je in razprostrl roke.

Oče in sin sta se objela, dočim je Foskari s strastno mirnostjo čakal, kaj bo — in je množica veljakov, nemara v sramovanju nad skrivnim molkom, prebledela in gledala v stran.

Roland pa je tiho govoril očetu na uho.

— Ali je izlival v starčovo dušo poslednjo tolažbo? Ali je bilo nemara skrivnostno svarilo? —

Naenkrat so navzoči videli, kako se je dož obrnil proti velikemu inkvizitorju. Ozrl se je po zbranih gostih ter izpregovoril s prisiljeno mirnim glasom:

— Gospod Foskari, moj nedolžni sin zahteva, da desetorica proglasi njegovo nekrivdo. Izvršite svoj posel, kakor storiva midva svojo dolžnost. Sodišče naj se sestane nemudoma! —

— Sodišče čaka! — je dejal Foskari z ledenim glasom.

Dož je vztrepetal. Torej je sodba že pripravljena!

Kdo je pripravljaval vse to? Kdo je posegel v sredo njegove sreče? S pogledom, polnim groznje in obupa, se je ozrl po gostih.

— Gorje podlemu ovadniku! — je zagrmel. Iskal ga bom, in ga najdem v njegovem skrivališču. In pred tisto uro naj trepeče, kajti strašnost maščevanja bo večja, nego je bila podlost ovadbe! —

In Rolandu je dejal na glas:

— Idi, sin moj! Hotel si, da počakam eno uro. Pojdi: čez eno uro te pričakujem! —

— Gospod Foskari, — je rekel Roland z največjim mirom, — tu vam zaupam svoj meč. Pripravljen sem se zagovarjati. Po svoji lastni volji se predstavljam najvišjemu sodišču. Zato ukazite svojim stražnikom, da se odstranijo. Pa brž, če vam je drago! —

Foskari je z naglim pogledom presodil položaj. Roland se mu je zazdel tak kakršen je bil v resnici: zmožen, da se postavi po robu celim armadi in vzbudi upor po vsem mestu.

Zunaj je hrumelo ljudstvo, kakor razburkano morje.

— Naj bo! — je dejal ledeno kakor prej. — Pojdite z menoj, Roland Kandiano! —

— Pred vami poidem, — je odgovoril mladi mož.

— Roland! — je vzkliknila Leonora in iztegnila roko.

Roland se je obrnil in videl, kako se njegova zaročenka vsa blede opira na mater, da se ne bi zgrudila. Videl je ljubeči plamen njenih oči potopljen v bolečini. Videl je svojo staro mater tako obupano, da so edino ustnice pričale o življenju na njenem voščenem obrazu. Videl je svojega očeta, ki je stal mrk sredi molčečih velikašev.

— Roland! — je vzkliknila deklica iznova.

Z nadčloveškim naporom je premagal besno izkušnjo, ki ga je obsla. Toda Altieri je besede so mu še vedno zvenele v ušesih. In če bi se on uprl, je bil njegov oče izgubljen! —

— Čez eno uro, Leonora! Čez eno uro, mati! Oče — do svidenja čez eno uro! —

Trdno je izgovoril te besede, nato se je naglo obrnil. Stopil je skbi velika vrata v ozadiju, pred velikim inkvizitorjem, kakor je prej povedal, in skozi skupine gostov, ki so se umikali z grozo.

Zunaj, je začul še enkrat klicanje zaročenke — pretresljiv klic, kakor da bi živa sopraga klicala za mrtvim možem, ki ga spuščajo v grob:

— Roland! Roland! —

Obstal je, prebledel kakor stena. Vsi udje so mu drhteli.

Toda kaj! Česa se mu je bilo bati! Z eno samo besedo bo uničil obrekovanje in rešil svojega očeta! —

Stopil je dalje. — Velika, težka vrata so se zaprla za njim! —

V.

Svèt desetorice.

Dvorana Svète desetorice, kakor tudi dvorana državnih inkvizitorjev, sta ležali v vojvodski palači. Dvojna grožnja! Inkvizitorji in desetorica so živeli v senci okrog dožev: dvoje čeljusti pogubonosnih klešč, ki so bile zmirom odprte in pripravljene, da se stisnejo. Če je bil dož lakomen in častihlepen človek, se je skušal polastiti teh klešč, da je z njimi drobil ljudstvo; če pa je bil dož človek svobode in osumljen pri patriarhatu kakor Kandiano, so trle klešče strašnega političnega stroja njega in njegovo rodbino.

Mali oglas, ki vključuje v posredovanje in oglasne namene občin: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zahteva dopolnjevanje in posredovanje in oglasne namene: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Izjava:

Podpisani Václav Stanislav, poštno-telegrafski uradnik v Mariboru izjavljam, da nisem plačnik za dolgové svoje žene Marije Stanislav, rojene Drumlitsch, katere bi delala na račun mojega imena. — Ta prepoved velja od prvega februarja 1929 dalje do preklica.

Václav Stanislav, p. t. činovnik, Maribor.

Večje lokale

za delavnice ali skladišče oddam takoj v najem. Vpraša se v Brzopodplati, Tattenbachova 14. 262

Poučnem glasovir

Din 10 na uro. "Naslov" v Brzopodplati, Tattenbachova 14. 263

Pisarniškega praktikanca

sprejemem. Pismeniš. ponudbe na firmo Miloš Oset, Maribor. 255

Učenka za šivanje perila

sprejme atelje za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 272

Mesto hišnega oskrbnika

išče upokojeni tehnični uradnik, ki je v zidarskih poslih dobro verziran, Naslov pove uprava Večernika. 248

Vabljeni vabim
 cenjeno občinstvo, da se udeležijo v soboto 9. febr. velike zabave

velike zabave
 v Vetrinskem dvoru
 Dostop dovoljen dostojnim maskam. Posebno pa ljubitelji smeha naj pridejo sigurno. Vstopnice ni 274

Gospodinje pozor!

Ni Vam treba več hoditi iz Magdalenskega predmestja v mesto nakupovati, ker dobite vse specerijsko blago nejcenejše in blizje v trgovini Flavž - Maribor Frankopanova ulica 10 Se priporoča F. Flavž.

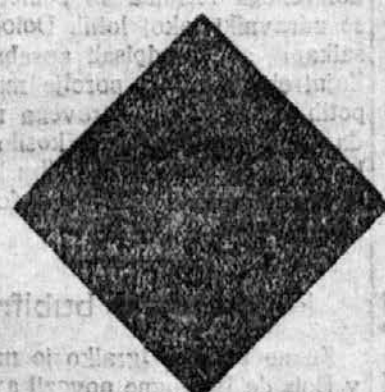
Poročne prstane zastoni

ne dobite nikjer, vendar pa po zelo nizkih cenah pri

A. STUMPF, ZLATAR Koroška cesta št. 8

Staro zlato in srebrne krone se vzame v račun.

OTVORITEV

KAVARNE

Naznanjam

cenj. občinstvu, da otvorim v soboto, 9. februarja opoldne novoopremljeno

Kavarno „Astoria“

v Mariboru, Grajski trg. — — — Priporoča se

Loize Strehar.